

Lillomarkas Venner

Nittedal kommune
P.boks 63, 1483 Skytta

E-post-adresse: postmottak@nittedal.kommune.no

Oslo 22.4.2015

Uttalelse til forslag til områdereguleringsplan for helårstrasé Lilloseter – Sinober – Burås

Sak 12/00541

Lillomarkas Venner har i planperioden fra 2007 fulgt denne saken tett og har deltatt i møter og gitt skriftlige innspill flere ganger.

Vi har hele tiden vært skeptisk til tiltaket, men har kommet til at dersom det anlegges på mest mulig skånsom måte, både med hensyn til trasévalg og traséutforming, vil vi kunne godta det. Det har vi formidlet en rekke ganger. Vi hadde konkrete forslag til både trasévalg og traséutforming. Vi kan ikke se at vårt ønske om å utrede alternative trasévalg er blitt fulgt opp. Dette beklager vi.

Vi ble også på et tidlig stadium i prosessen lovet at det skulle legges til rette for preparering av en alternativ naturløypestrasé. Dette kan vi heller ikke se er blitt fulgt opp. Dagens løype utgjør en flott og viktig naturskiløype som i størst mulig grad bør opprettholdes. På befaringen 7. november 2014 ble vi, på forespørsel til Bymiljøetaten i Oslo kommune, lovet at dagens løype vil bli opprettholdt og preparert mellom Rudspetten og Sørskogen, slik at de brukerne som ønsker det kan gå i dagens trasé på denne strekningen. Vi mener dessuten at det på hele strekningen mellom Lilloseter og Sørskogen bør anlegges en naturløype for de som helst går på ski for opplevelsens skyld. Den kan for eksempel anlegges over myra øst for foreslått trasé og komme ned til Rudspetten hvorfra den følger dagens trasé til Sørskogen. Vi anser det også som viktig at lovnadene fra 2008 om parallell terrengløype mellom Sørskogen og Sinober blir fulgt opp.

Da Lillomarkas Venner, til tross for at viktige naturtyper, kulturminner og opplevelseskvaliteter står i fare, ikke har gått mot disse planene er det ut fra følgende forhold:

- Om vinteren er det et behov for at det blir mulig med litt lengre skiturer selv ved dårlige snøforhold. Det krever et underlag som denne traséen kan gi.

- Om sommeren har Lillomarka ikke vært særlig godt egnet for syklistene. Nå vil det bli mulig å få seg fine rundturer og også fortsette videre innover i Nordmarka.
- Denne traseen vil øke inntektsgrunnlaget for serveringsstedene Sinober og Sørskogen (muligens også Lilloseter). Det ser vi på som en fordel, da dette er gode tilbud.
- Muligheten til i større grad å påvirke trasévalg og utforming ved ikke å gå helt imot tiltaket.

Vi tror at tiltaket vil fremme bruken av Lillomarka, noe som er i tråd med foreningens formål. Lillomarkas venner ønsker at marka skal brukes av varierte grupper da det på lang sikt oppfattes som det beste vern.

Traséutforming

Da Miljøverndepartementet ga sin tillatelse til igangsetting av arbeid med reguleringsplanen i 2013 så vi at vårt forslag til traséutforming langt på vei var satt som premiss for tillatelsen. Vårt forslag var at hovedprinsippet for traséutforming skulle være en smal, men godt gruset midtparti på ca 1 m og sidene skulle bygges opp med et bærende lag iblandet noe stedlige masser slik at det med tiden ville få et grønt preg. Det hele skulle ha en bredde som kun var nok til å få fram løypemaskinen, noe som er blitt oppgitt til en totalbredde på 3m. Skjæringer og fyllinger må unngås mest mulig. Deler av traseen er eksisterende vei og deler blir anlagt som følge av driftsvei for skogbruket. Derfor vil hele traseen fremstå som variert, noe som også er ønskelig for opplevelseskvaliteten. Når traseen får satt seg etter noe gjengroing og bruk vil det vise seg hvor bredt midtpartiet vil fremstå. Sannsynligvis vil den ene meteren være tilstrekkelig, mens den på enkelte strekninger vil fremstå som bredere. Ved behov kan da midtpartiet utvides etter hvert. Det er viktig at dette får et naturlig forløp.

Vi blir derfor noe forundret over at det i pkt. 5.1 beskrives at normalprofilen bygges med et gruset midtparti på 1,5-3,0m bredde. Vi mener at normalprofilen skal være med et midtparti på 1-1,5m bredde slik departementet også foreslår. Så vil noen strekninger ha en større midtbredde, men det skal ikke være normalprofilen. Slik som forslaget er utformet vil unødig store deler av strekningen fremstå som en vei. Det vil av mange oppleves som en forringelse av naturopplevelsen. Det vi kan se av detaljbeskrivelsen er at det kun i noen mindre partier mellom Ormtjern og Burås legges opp til et midtparti på 1-1,5 m. Vi er av den klare oppfatning at dette også må gjelde strekningen 5.2.1 Lilloseter - Rudspalten S, 5.2.2. Rudspalten S - Johnsenes hvile samt hele strekningen 5.2.6 Sinober – Burås. Vi vil påpeke at strekningen forbi Ormtjern må vises spesielt stor varsomhet og at tiltaket der må være minst mulig. Dette er alle strekninger som har viktige biologiske og eller kulturhistoriske verdier samt store opplevelsesverdier og må derfor få minst mulig påvirkning. Slik normalprofilen er beskrevet på forskjellige strekninger i planforslaget kan vi ikke se at Miljøvern- departementets og Fylkesmannens ønsker er innfridd.

På de partiene der vi finner rester av den gamle Hadelandsveien vil ikke måten traseen er tenkt utformet på være god nok til å bevare kulturminnet, det er ikke godt nok at den nye

"veien" følger gammel trasé. På noen strekninger der traseen sammenfaller med kulturminnet den gamle Hadelandsveien er det blankslitt flaberg (eks. nord for Lilloseter og nord for Sinober). Vi ønsker derfor av kulturhistoriske og opplevelsesmessige grunner at fjellet fortsatt skal utgjøre en synlig del av traseen på enkelte partier. Det burde ikke være tekniske problemer forbundet med det.

Trasévalg ved Sinober

Vi er skuffet over ikke å ha blitt hørt i vårt ønske om å utrede alternative traseer mellom Lilloseter og Johnsenes hvile samt nord for Sinober. Et så stort tiltak i kjerneområdet av Lillomarka hadde fortjent det. Stor var derfor forundringen da vi på befaring 7. november 2014 ble forelagt en helt ny trasé langs rikmyra vest for Nydalshytta - Sinober. Det har ikke vært et tema i noen del av det tidligere planarbeidet. Det har de senere år vært en økende trend å legge stier og løyper utenom de gamle markaplassene (ref. Kampen, Heggelia og Sandungen). Dette er en lite ønsket utvikling da det fører til en forringelse av markas natur- og kulturopplevelser. Til alle tider har stier og løyper gått innom tunene, det var jo den opprinnelige hensikten, og er dermed en del av den gamle gode markakulturen. Vi kan forstå at hensynet til beboere kan føre til en slik omlegging. Det er da viktig å ha klart for seg hensikten med nettopp stedene Nydalshytta, Fjellvang og Sinober. Nydalshytta og Fjellvang er ervervet av Turistforeningen for å gi turistene et godt overnattingstilbud i denne delen av marka. Sinober er et serveringssted innkjøpt av Oslo kommune for det formålet. At Sinober tjener som bolig, og nå også som barnehage, er sekundært i forhold til serveringsvirksomheten og må ikke brukes som et argument for at traseen legges utenom.

Dersom det av ukjente årsaker ikke lar seg gjøre med trasé over tunet, vil vi subsidiært støtte DNT Oslo og Omegns forslag til trasévalg ved Sinober. Dette alternativet går ut på å legge traseen langs østre grense for eiendommene Nydalshytta og Fjellvang, dels under eller parallelt med kraftledningen. Vi viser til DNT Oslo og Omegns høringsuttalelse. Utfordringen med dette forslaget, i likhet med forslaget i rikmyra i vest, er at hovedtrafikken uansett vil gå over tunet. Vår oppfatning er at for de aller fleste brukerne vil alternative traseer oppfattes som en omvei og vil følgelig bli lite benyttet. Heller ikke denne traseen vil legge beslag på mindre kulturmark enn trasé over tunet.

Rikmyrflate i lavlandet er en rødlistet naturtype.

Det foreliggende traséforslaget ved Sinober vil her gjøre et betydelig inngrep i et delvis urørt parti i overgangen fast skråning og myr. For at veiskjæringen ikke skal bli uforholdsmessig stor vil traseen måtte legges godt ut i myra. Denne myra er av stor verdi og er klassifisert som en rikmyr. En slik rikmyrflate i lavlandet, som naturtype, er i seg selv rødlistet som sterkt truet (EN). I denne myra finnes også den rødlistede orkideen smalmarihånd (rødlistet som VU, sårbar som definerer arten som en truet art).

Med det foreliggende trasévalget vil det dessuten legges beslag på mer av den gamle innmarka/ beitemarka rundt Sinober enn om man følger det opprinnelige forslaget over tunet. Dette begrunner vi med at den nye traseen legges mellom gjerdet og dammen i den gamle kulturmarka. Det vil da tvinge seg frem en forbindelsestrasé mellom denne traseen og

bilveien til Sinober. Om den ikke blir anlagt som en del av dette prosjektet vil det føre til så store slitasjeskader at landskapet allikevel vil påvirkes betydelig. Og løypemaskinen skal vel fortsatt kjøre innom tunet på Sinober. Det er grunn til å anta at det aller meste av ferdselen fortsatt vil følge den gamle traseen over tunet da det nye alternativet ganske sikkert vil oppleves som en unødig omvei. Det har lenge blitt kjørt med transportmiddel til Nydalshytta over tunet på Sinober i forbindelse med tømning av septik og materialtransport. Denne traseen eksisterer med andre ord allerede. Ved å legge den nye traseen der vil det ikke legges beslag på nytt areal bortsett fra en liten strekning mellom dammen og kjøkkenhagen på Sinober. Dette vil være et betydelig mindre inngrep både på naturmark og kulturmark. Lillomarkas venner har ikke forståelse for at det er godt nok at man fra den nye traseen vil kunne oppleve Sinober visuelt og funksjonelt. Sinober vil da framstå som en kulisse oppe på bakketoppen som helst skal passeres på ærbødig avstand. Vi ønsker at Sinober skal fremstå som et turmål i seg selv og vil spesielt frarå den nye traseen her.

Viktig med skånsom gjennomføring!

Selv om planleggingen av slike tilretteleggingsprosjekter som dette er aldri så god, kan anleggsfasen, selve gjennomføringen, i tilretteleggingsprosjekter som dette, i naturområder og i Marka, i seg selv gjøre stor og skade på naturen. Vi sikter særlig til dårlige erfaringer med det pågående prosjektet på Linderudkollen, som etter vår, og mange andres mening, er et grelt eksempel på hvordan arbeidet ikke bør gjennomføres. Noe slikt kan ikke aksepteres for helårstraseen mellom Lilloseter og Burås, som går gjennom områder vi regner som Lillomarkas kjerne. For å unngå unødige skader på naturen må tiltakshaver spesifisere hvordan arbeidet skal utføres, og underveis kontrollere at arbeidets kvalitet er tilfredsstillende. Sprengning i naturområder og unødig hugging av trær bør for eksempel ikke tillates.

Vi har blitt fortalt at Bymiljøetaten har et forholdsvis godt eksempel å vise fram på Frognerseeteråsen, der det er anlagt en enkel trasé over Nikulpmyrene. Her skal det visstnok ha blitt benyttet minimaskiner slik at veibredden ikke kom ut av kontroll. Uten at vi kjenner spesielt godt til utførelsen i det nevnte prosjektet, anbefaler vi at gode erfaringer herfra, og fra eventuelle andre prosjekter, overføres til prosjektet i Lillomarka.

Konklusjon:

Lillomarkas venner er ut fra både formålsparagraf og overbevisning av den oppfatning at:

Denne ski/sykel-traséen må anlegges på aller mest skånsomme vis.

Lillomarkas Venner ønsker altså at de nye deler av denne traseen ikke får turveistandard, men allikevel ha fremkommelighet for sykkel og løypemaskin, noen strekninger kanskje nærmere det som blir betegnet som trillesti.

Lillomarkas Venner gir sin tilslutning til prosjektet under forutsetning av at:

- 1) traseen anlegges mest mulig skånsomt og i tråd med prinsippene beskrevet ovenfor
- 2) at traseen har en differensiert standard avhengig av terrengets sårbarhet.
- 3) at traseen ikke legges langs rikmyra vest for Sinober, men fortsetter å gå gjennom tunet.
- 4) at det tas tilstrekkelig hensyn til kulturminner slik som kulturmark og den gamle Hadelandsveien.

Med vennlig hilsen

Lillomarkas Venner

Frode O. Hansen (sign)
Styreleder

Tore Faller (sign)
Styremedlem